

УДК 378.018.8:373.2.011.3-051](73)(045)
DOI: 10.31499/2307-4914.1(27).2023.278745

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ ІЗ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В США

Віта Безлюдна, доктор педагогічних наук, професор, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

ORCID: 0000-0002-4333-9026

E-mail: vitabz@ukr.net

Яна Музика, аспірант, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

ORCID: 0000-0001-7150-460X

E-mail: yanakazanovska@gmail.com

У статті досліджуються особливості розвитку вищої педагогічної освіти у контексті професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми дошкільного віку у США. Автори статті зосереджуються на періоді XVII–XXI століть, відслідковуючи етапи становлення та розвитку вищої педагогічної освіти, зокрема на різних підходах до професійної підготовки майбутніх педагогів. У науковій розвідці описуються особливості структури та змісту педагогічної освіти у США, висвітлюється вплив соціально-економічних та політичних чинників на процес професійної підготовки вихователів та окреслюються сучасні тенденції у вищій педагогічній освіті. Наукова розвідка є актуальною в контексті розуміння сучасних особливостей професійної підготовки педагогів до роботи з дітьми дошкільного віку в США та може бути корисною для студентів, науковців, педагогів та інших зацікавлених осіб, які бажають ознайомитися з історичним контекстом розвитку вищої педагогічної освіти у США.

***Ключові слова:** професійна підготовка; педагог; майбутні педагоги; дошкільна освіта; вища педагогічна освіта; діти дошкільного віку; заклад дошкільної освіти; STEM-освіта; освітня програма; колаборативне навчання.*

FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATION IN THE CONTEXT OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE EDUCATORS TO WORK WITH PRESCHOOL CHILDREN IN THE USA

Vita Bezliudna, Doctor of Pedagogics, Professor, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0002-4333-9026

E-mail: vitabz@ukr.net

Yana Muzyka, PhD student, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0001-7150-460X

E-mail: yanakazanovska@gmail.com

This article explores the specific characteristics of the development of higher pedagogical education in the United States with a focus on preparing future educators who work with preschool children. The article outlines the historical development of the American education system and describes the changes that have taken place in the process of preparing future teachers to work with preschool children.

The concept of “professional training”, “early childhood educator”, “collaborative learning” in the context of the professional training of future preschool teachers is revealed. The features of the development of higher pedagogical education in the context of professional training of future educators to work with preschool children in the USA are detailed described in the article. The author also focuses on key features of the professional training of future preschool teachers. The qualifications including Associate’s, Bachelor’s, and Master’s degrees, and certificates that can be obtained are specified in the article.

The annotation suggests that the paper examines the various approaches, methods, and strategies used to train educators in the United States, particularly in the context of working with young children. Furthermore, the author emphasizes on the various approaches, methods, and strategies used to train educators in the United States, particularly when it comes to working with preschoolers. It also examines the key competencies and skills that future educators need to develop to work effectively with preschoolers and the challenges that they may encounter in the process.

The authors note that the professional training of future teachers should be focused on the requirements of the modern world, combining the cooperation of high-quality theoretical knowledge and practical skills necessary for the effective work of teachers with preschool children. Therefore, the article reveals the current state of the higher education system in the United States, focusing on the professional training program for future educators. Overall, the topic seeks to shed light on the current state of higher pedagogical education in the United States and its relevance to the needs of the early childhood education sector.

Keywords: professional training; educator; future educators; early childhood education; higher pedagogical education; preschool children; preschool; STEM education; educational program; collaborative learning.

Дошкільна освіта – вагомий етап у житті кожної людини. Зважаючи на важливий акцент на виховання й здоровий психофізіологічний розвиток дітей, можемо зауважити, що цей процес є відповідальністю як батьків, так і педагогів, з якими дитина зустрічається починаючи з раннього віку до періоду юності. Для ефективного й результативного навчання й виховання дітей дошкільного віку, необхідно забезпечити якісну професійну підготовку майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти. Майбутні фахівці повинні бути забезпечені передовими теоретичними знаннями та можливостями практичної підготовки до майбутньої педагогічної діяльності. Для реалізації цього підходу, значущо розуміти процес розвитку вищої педагогічної освіти в контексті підготовки майбутніх вихователів, а найбільш – особливості процесу професійної підготовки майбутніх педагогів на різних історичних етапах змін у вищій освіті. Як зазначено вище, галузь дошкільної освіти потребує компетентних працівників. Для істотного вдосконалення процесу професійної підготовки майбутніх педагогів галузі дошкільної освіти в Україні, важливо переймати передовий педагогічний досвід інших країн. У контексті означеного, нами була обрана система вищої педагогічної освіти Сполучених Штатів Америки, як одна з найпрогресивніших у світі.

Актуальність дослідження теми полягає в тому, що діти дошкільного віку потребують кваліфікованого педагога, який забезпечуватиме ефективний навчально-виховний процес у закладі дошкільної освіти. Вивчення процесу розвитку вищої педагогічної освіти в США є особливо вагомим, оскільки він визначає якість професійної підготовки майбутніх педагогів, які працюватимуть з цією категорією дітей.

Слід відмітити, що в контексті глобалізації та зміни соціальних, економічних, політичних та технологічних умов, від педагогів дошкільного віку вимагається більше навичок та безперервне професійне зростання для ефективної роботи з дітьми. Тому, вивчення особливостей розвитку вищої педагогічної освіти, у контексті професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи із дітьми дошкільного віку у США, може сприяти підвищенню якості вищої освіти та підготовки майбутніх педагогів означеного профілю у закладах вищої освіти в Україні та інших країнах світу.

Окрім цього, дослідження може стати базою для подальших досліджень у сфері розвитку вищої педагогічної освіти та професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми у закладах дошкільної освіти в Україні, адаптації передового педагогічного досвіду до потреб та запитів українського суспільства.

Дослідженням проблеми розвитку педагогічної освіти в США, зокрема дошкільних освітніх закладів займалися як українські, так і зарубіжні науковці. Так, праця Петруші Р. «Тенденції розвитку педагогічної освіти США» присвячена питанню перспективних тенденцій розвитку педагогічної освіти США та можливості для адаптації цих тенденцій в українську систему освіти. Автор надає характеристику своєрідності американського соціуму, як одному з рушійних елементів становлення й розвитку педагогічної освіти країни. Петруша Р. здійснює класифікацій тенденцій розвитку педагогічної освіти, порівнюючи їх із світовими [3]. Мельник Н. у своїй статті «Формування професійної компетентності фахівців дошкільної освіти у США» аналізує сучасний стан системи управління підготовки кадрів дошкільної освіти. Окрім цього, автор описує різноманітні навчальні заклади у США, які мають на меті забезпечити повноцінну професійну підготовку майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти [2].

Наукова стаття Елізабет А. «Preparing the Next Generation of Early Childhood Teachers: The Emerging Role of Interprofessional Education and Collaboration in Teacher Education» окреслює необхідність ефективної співпраці між педагогами та соціальними працівниками, яка є критично важливою для забезпечення дітей адекватною психосоціальною підтримкою в закладах дошкільної освіти [4].

У своїй праці «Культурна компетентність майбутнього вихователя у США й Україні», Бондар Т. описує важливість володіння майбутніми вихователями культурною компетентністю, яка полягає в умінні працювати з дітьми різного походження, включаючи різноманітні культурні прояви та мовне походження. Однак комплексного дослідження особливостей розвитку вищої педагогічної освіти у контексті професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми дошкільного віку у США досі проведено не було [1].

Мета статті – дослідити особливості розвитку вищої педагогічної освіти в контексті професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми дошкільного віку у США.

Педагог – одна з найстаріших професій у США, і його історія пов'язана з розвитком системи освіти цієї країни. Вища педагогічна освіта у США бере свої витoki з кінця XVI століття, коли розпочався колоніальний період. У XVII–XVIII столітті виховання дітей дошкільного віку у США було тісно пов'язане з домашнім вихованням, а відповідальність за цей процес несли батьки (або ж, офіційні опікуни дитини). Частіше за все, мами займалися вихованням дітей вдома.

Можемо виділити наступні особливості цього періоду:

XVII століття – виховання дітей було покладено на сім'ю та церкву.

XVIII століття – з'явилися перші школи для дітей-сиріт та дітей з бідних родин; поява перших нормативних документів, що регулювали педагогічну діяльність.

Як бачимо, процес професійної підготовки майбутніх педагогів не набув ще своєї актуальності в цей час. Суспільство більше зосереджувалось на створенні прототипів сучасних садків, але професійна підготовка майбутніх вихователів лише зароджувалась.

У XIX–XX столітті в США професійна підготовка майбутніх педагогів, які працюватимуть з дітьми дошкільного віку була менш розвиненою, ніж сьогодні. Проте, важливо зауважити, що галузь дошкільної освіти, як окремий елемент освітньої системи, набрала популярності саме всередині XIX століття. Більш того, процес професійної підготовки педагогів для дошкільних закладів освіти мав наступні особливості: з'явилися нормальні школи (*normal schools*) – навчальні заклади, спрямовані на підготовку вчителів; заснування перших навчальних закладів з підготовкою вихователів для роботи з дітьми дошкільного віку; застосування прогресивних методик навчання майбутніх вихователів [10, с. 15].

Протягом XIX століття було створено кілька дитячих садків, які були засновані за ініціативою громадських організацій та релігійних груп. Німецький педагог Фрідріх Фребель часто вважається творцем першого дитячого садка у 1830-х роках, і його ідеї про важливість гри, зорієнтованої на навчання дитини, вплинули на розвиток дитячої освіти в США. Однак, ці дитячі садки були переважно приватними та надавали обмежену кількість послуг.

Наприкінці XIX століття розпочалось заснування перших навчальних закладів для підготовки педагогів дошкільної освіти. Одним з перших таких закладів була “The New York Kindergarten Training School” відкрита в 1880 році. Професійна підготовка майбутніх педагогів у США здійснювалася переважно в межах приватних навчальних закладів. У цих закладах майбутні вихователі отримували необхідні знання та навички для роботи з дітьми дошкільного віку. Протягом наступних десятиліть професійна підготовка вихователів здійснювалася у формі різних курсів, семінарів, та тренінгів [15, с. 95].

У другій половині XIX століття у США стали з'являтися перші нормативно-правові акти, які регулювали діяльність дошкільних навчальних закладів та вимагали від вихователів відповідного рівня професійної підготовки. У 1855 році у штаті Массачусетс було прийнято закон, який вимагав від вихователів дошкільних навчальних закладів пройти певний курс навчання в спеціальному коледжі.

XX століття характеризується такими особливостями: поява програм для професійної підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти, заснування університетів з підготовкою вчителів та вихователів (разом з цим, створювались й вдосконалювались програми професійної підготовки майбутніх педагогів); активне дослідження науковцями психологічних та педагогічних аспектів розвитку дитини з метою внесення корективів до освітніх програм у вищих педагогічних закладах освіти; поява дитячих садочків, які стали доступні для дітей з різних соціальних верств населення.

Серед створених програм для професійної підготовки майбутніх вихователів можемо виділити: Програму підготовки вчителів та вихователів університету Колумбія

(Teachers College, Columbia University, 1887 p.), Програму підготовки вихователів університету Джонса Гопкінса (Johns Hopkins University, 1908 p.), Програму підготовки вихователів університету Йеля (Yale University, 1916 p.), Програму підготовки вихователів університету Нью-Йоркського університету (New York University, 1921 p.) [13].

У ХХ столітті в США професійна підготовка майбутніх педагогів почала зростати. Наприклад, у 1920 році був створений перший державний дитячий садок в США, який надавав послуги дітям з різних соціальних верств населення. З часом, уряди штатів почали надавати фінансову підтримку для розвитку дитячих садків і встановлювати стандарти для професійної підготовки майбутніх педагогів.

Окрім цього, у 1920-х і 1930-х роках дошкільна освіта продовжила розвиватися з відкриттям дитячих садків у громадських школах і центрах. Національна асоціація для дошкільної освіти (*NANE – National Association for Nursery Education*) була заснована у 1926 році з метою підтримки високої якості дошкільної освіти, а у 1930 році Національна асоціація для дошкільної освіти перейменувалася на Національну асоціацію для дошкільної освіти та освіти молодших дітей (*NAEYC – National Association for the Education of Young Children*), що відображало зростаюче визнання важливості дошкільної освіти [9].

У другій половині ХХ століття у США з'явилася система вищої педагогічної освіти для вихователів дітей дошкільного віку. Були створені вищі навчальні заклади, які спеціалізувалися на професійній підготовці майбутніх педагогів. Вищі навчальні заклади надавали студентам знання та навички, необхідні для роботи з дітьми різного віку та з різними особливостями, а також давали можливість отримати практичний досвід роботи з дітьми під час стажувань та практик.

У 1960-х роках професійна підготовка майбутніх педагогів у США пройшла черговий етап розвитку, що став можливим завдяки федеральній програмі «Head Start», яка була започаткована у 1965 році як частина «Війни з бідністю» президента Ліндона Джонсона. Програма «Head Start» передбачала фінансування навчальних закладів, які забезпечували навчання та розвиток дітей дошкільного віку з малозабезпечених сімей. Також, було впроваджено кваліфікацію «Асистента з розвитку дитини» (*CDA – the Child Development Associate*), який став стандартизованим показником компетентності педагогів дошкільної освіти [7, с. 2].

В цей період, з'явилась необхідність у більш глибокому дослідженні процесів розвитку дитини та професійному розвитку майбутніх вихователів. З цією метою було створено ряд науково-дослідних центрів, які займалися дослідженням процесів розвитку дитини та розробкою програм та методик роботи з дітьми.

Програми підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти в США з 1980 року відрізнялися в залежності від конкретного коледжу або університету. Але, в цілому, у цей період відбулися окремі зміни в галузі підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Однією з найважливіших змін став перехід від традиційного підходу до навчання, який базувався на дитячому розвитку і готовності до навчання, до більш конструктивістського підходу, який акцентував на здатності дітей до самостійного навчання та вирішення проблем. В результаті цієї зміни, програми підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти почали надавати більшого акценту ігровій

формі навчання, дослідженням та проблемному навчанню. Окрім цього, програми професійної підготовки педагогів дошкільної освіти почали включати навчання про те, як працювати з батьками та родинами, як підтримувати їх включення у навчання та розвиток їхніх дітей.

З 1990-х років також почали поширюватися різні форми професійної підготовки майбутніх вихователів, включаючи практичні тренінги та програми на місцях, які дозволяли студентам отримувати досвід роботи в реальному середовищі дитячих садків.

Сьогодні, у XXI столітті, професійна підготовка майбутніх педагогів у США відбувається на рівні вищої освіти. Особливості професійної підготовки майбутніх педагогів у XXI столітті полягають у: появі нових технологій та методик навчання майбутніх вихователів; акценті на індивідуальному підході до кожної дитини; підготовці фахівців до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; розвитку сучасних педагогічних теорій та підходів до виховання дітей.

Програми професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми дошкільного віку Сполучених Штатів Америки автоматично включені до категорії Early Childhood Education (ECE) programs. До них відносяться різні програми, включаючи бакалаврські та магістерські програми. Багато коледжів та університетів пропонують такі програми, як педагогіка, розвиток дитини, психологія та соціальна робота. Ці програми створені, щоб забезпечити студентів знаннями та практичними навичками, які будуть корисними під час роботи у закладах дошкільної освіти у США.

Вища педагогічна освіта у США зорієнтована на підготовку ліцензованих та сертифікованих педагогів дошкільної освіти (*preschool teachers*). Такі освітні програми передбачають написання студентами курсових робіт на теми психологічного та фізичного розвитку дітей, психологію навчання, розробки навчальних планів, методи навчання й особливості виховання дітей дошкільного віку тощо [5, с. 39].

За Early Childhood Education (ECE) programs, майбутні педагоги мають можливість отримати наступні кваліфікації:

- Ступінь молодшого спеціаліста в галузі дошкільної освіти (Associate's degree in Early Childhood Education).
- Ступінь бакалавра в галузі дошкільної освіти (Bachelor's degree in Early Childhood Education).
- Ступінь магістра в галузі дошкільної освіти (Master's degree in Early Childhood Education).
- Сертифікат в галузі дошкільної освіти або дошкільної освіти (Certificate in Early Childhood Education or Preschool Education) [6].

Однією з ключових особливостей вищої педагогічної освіти в США є її акцент на впровадження практики у процес професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми дошкільного віку. Ця практична підготовка покликана допомогти майбутнім педагогам розвинути навички та компетенції, необхідні для ефективної роботи з дітьми: створення планів уроків, що відповідають рівню розвитку дитини, управління класом та сприяння соціально-емоційному розвитку.

Ще однією особливістю сучасної вищої педагогічної освіти у США є її спрямованість на культурну компетентність і розмаїття [12]. У сучасному суспільстві, яке стає дедалі різноманітнішим, майбутнім педагогам важливо вміти ефективно

працювати з дітьми, які походять з різних верств населення та культур. Як наслідок, багато програм тепер включають курсову роботу з тем культурного розмаїття та тренінги з тренування сприйняття та чутливості (*sensitivity training*) а також, надають студентам можливість отримати безпосередній досвід роботи з дітьми з різним походженням [11].

У США вища освіта для педагогів, які працюють з дітьми дошкільного віку, є важливою складовою професійної підготовки. Існує кілька ключових особливостей розвитку вищої педагогічної освіти в означеному контексті:

- зосередженість на освіті дітей раннього віку (включення до програми підготовки майбутніх педагогів курсів та практичних занять з розвитку дитини (*child's development*), розробки навчальних програм (*curriculum*), аналізу та оцінювання (*assessment*), а також управління класом (*classroom management*));
- міждисциплінарний підхід (включення до навчальної програми курсів з різних галузей: психологія, соціологія та педагогіка).
- практичне навчання (передбачає можливості практики або стажування).
- використання технологій (інтеграція технологій в навчальну програму для підготовки майбутніх педагогів до використання технологій на заняттях із дітьми дошкільного віку).

Акцент на різноманітності та інклюзії. Майбутніх педагогів навчають працювати з дітьми різного походження та створювати інклюзивне навчальне середовище, яке сприяє вихованню рівноправ'я та поваги до кожного.

Сьогодні, особлива увага відводиться розвитку креативних та інноваційних методик виховання та навчання дітей дошкільного віку. Наприклад, в США розвинуто поняття «STEM» (*STEM – Science, Technology, Engineering and Mathematics*) – наука, технологія, інженерія та математика. Програми навчання STEM розвивають креативні та інноваційні здібності дітей, допомагають їм розвивати логічне та аналітичне мислення, а також навички роботи в команді [14, с. 2].

Узагальнюючи вищесказане, можна сказати, що сучасна система вищої педагогічної освіти для вихователів дітей дошкільного віку базується на наукових дослідженнях, які сприяють покращенню якості виховання та навчання дітей дошкільного віку. Науково-дослідні інститути відповідають за розробку та впровадження інноваційних програм, методик та технологій роботи з дітьми дошкільного віку.

Одним з прикладів інноваційних підходів у навчанні вихователів є використання інтерактивних технологій. Наприклад, в навчальних закладах використовуються віртуальні класи, в яких студенти можуть брати участь у віртуальних іграх та заняттях з використанням різних технічних засобів. Це дозволяє студентам отримувати нові знання та практичні навички, розвивати творчість та креативність.

Також у США сьогодні дуже популярна практика «колаборативного навчання» (*collaborative learning*). Це коли студенти навчаються у групах, співпрацюють та обговорюють питання з викладачами та іншими студентами, що допомагає розвивати комунікативні навички, навички роботи в команді та здатність до саморозвитку [8, с. 68].

Підсумовуючи, розвиток професійної підготовки майбутніх педагогів у США

забезпечує якісне виховання та навчання не тільки дітей шкільного віку, а й дітей дошкільного віку, що є важливим для розвитку суспільства в цілому. Розвиток вищої педагогічної освіти для дошкільних педагогів у США відображає прагнення забезпечити якісну освіту для дітей раннього віку. Процес розвитку вищої педагогічної освіти зосереджений на наданні майбутнім педагогам знань, навичок і практичного досвіду, необхідних для ефективної роботи з дітьми дошкільного віку. Програми професійної підготовки висококваліфікованих педагогів поєднують: написання курсової роботи, практичну підготовку та акцентують увагу на культурній компетентності. Ці програми мають на меті задовольнити потреби дітей дошкільного віку у швидкозмінному світі та підготувати фахівців своєї справи.

У статті нами описані особливості розвитку вищої педагогічної освіти у контексті професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми дошкільного віку у США. Серед них виділені: поява перших програм професійної підготовки майбутніх педагогів, заснування закладів освіти (в тому числі університетів), спрямованих на підготовку майбутніх педагогів, впровадження інноваційних методів та засобів навчання студентів закладів вищої освіти тощо.

Отже, розглянуті нами особливості розвитку вищої педагогічної освіти у контексті професійної підготовки майбутніх педагогів до роботи з дітьми дошкільного віку у США, сучасний стан системи вищої освіти в США, методи і засоби, що застосовуються під час професійної підготовки майбутніх педагогів дозволяють зауважити про актуальність та прогресивність отриманих результатів дослідження, які, в свою чергу, можуть бути впроваджені у практику закладів вищої освіти України. Окрім цього, тема та результати дослідження можуть бути корисними для студентів, науковців, педагогів та інших зацікавлених осіб, які бажають ознайомитися з історичним контекстом розвитку вищої педагогічної освіти у США. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у проведенні порівняльного аналізу систем вищої освіти та методів професійної підготовки майбутніх педагогів у США та в Україні. Такі дослідження можуть сприяти впровадженню передового педагогічного досвіду в українській системі вищої освіти та покращенню професійної підготовки майбутніх педагогів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар Т. І. Культурна компетентність майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти у США й Україні. *Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів*: зб. тез доповідей за матеріалами II Міжнар. наук.-практ. конф. (Мукачево, 12–13 травня 2022 р.). Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. С. 25–27.
2. Мельник Н. І. Формування професійної компетентності фахівців дошкільної освіти у США. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського*. Мукачево, 2012. № 1.37. С. 265–270.
3. Петруша Р. Тенденції розвитку педагогічної освіти США. *Педагогічний альманах*. Ніжин, 2016. Вип. 1. С. 323–332.
4. Anderson E. M. Preparing the Next Generation of Early Childhood Teachers: The Emerging Role of Interprofessional Education and Collaboration in Teacher Education. *Journal of Early Childhood Teacher Education*. 2013. Vol. 34. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10901027.2013.758535>
5. Darling-Hammond L. Teacher Education and the American Future. *Journal of Teacher Education*. Issue 61(1–2). P. 35–47.
6. Early Childhood Education Degrees: Definition and Types. URL: <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/early-childhood-education-degree>
7. Hines J. M. An overview of Head Start Program studies. *Journal of Instructional Pedagogies*. 2017.

- Vol. 18. P. 10.
8. Mohammad A. K., Smith L. L. An Integrative Approach to Curriculum Development in Higher Education in the USA. *A Theoretical Framework International Education Studies*. 2015. Vol. 8(No. 3). P. 66–76.
 9. National Association for the Education of Young Children. Early Learning Program Accreditation Standards and Assessment Items, 2019. 136 p.
 10. National Research Council. Preparing Teachers: Building Evidence for Sound Policy. *Committee on the Study of Teacher Preparation Programs in the United States, Center for Education*. Division of Behavioral and Social Sciences and Education. Washington, DC: The National Academy Press, 2010. 234 p.
 11. Rosenfeld M., Rosenfeld Sh. Developing Teacher Sensitivity to Individual Learning Differences. *Educational Psychology*. 2004. Issue 24(4). P. 465–486.
 12. Tirri K. Ethical sensitivity in teaching and teacher education. *Encyclopedia of Teacher Education*. 2019. URL: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/330367/ETHICAL_SENSITIVITY_FINAL.pdf?sequence=1
 13. Vinovskis M. A. Early Childhood Education: Then and Now. URL: <https://www.jstor.org/stable/pdf/20027154.pdf>
 14. White D. W. What Is STEM Education and Why Is It Important? *Florida Association of Teacher Educators Journal*. 2014. Vol. 1. No. 14. P. 1–9.
 15. 120 years of American Education: A Statistical Portrait. URL: <https://nces.ed.gov/pubs93/93442.pdf>

REFERENCES

1. Bondar, T. I. (2022). Kulturna kompetentnist maibutnoho vykhovatelya zakladu doshkilnoi osvity u SSHa y Ukraini. *Suchasni tendentsii rozvytku nauky y osvity v umovakh pohlyblennia yevrointehratsiinykh protsesiv*: proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. Mukachevo: MDU, P. 25–27 [in Ukrainian].
2. Melnyk, N. I. (2012). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti fakhivtsiv doshkilnoi osvity u SSHa. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho, Issue 1.37*, 265–270 [in Ukrainian].
3. Petrusha, R. (2016). Tendentsii rozvytku pedahohichnoi osvity SSHa. *Pedahohichnyi almanakh: zbirnyk prats molodykh naukovtsiv, abstracts of papers*. Nizhyn, issue 1, 323–332 [in Ukrainian].
4. Anderson, E. M. (2013). Preparing the Next Generation of Early Childhood Teachers: The Emerging Role of Interprofessional Education and Collaboration in Teacher Education. *Journal of Early Childhood Teacher Education, Vol. 34*. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10901027.2013.758535>
5. Darling-Hammond, L. Teacher Education and the American Future. *Journal of Teacher Education, 61(1–2)*, 35–47.
6. Early Childhood Education Degrees: Definition and Types. URL: <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/early-childhood-education-degree>
7. Hines, J. M. (2017). An overview of Head Start Program studies. *Journal of Instructional Pedagogies, Vol. 18, 10*.
8. Mohammad, A. K., Smith, L. L. (2015). An Integrative Approach to Curriculum Development in Higher Education in the USA. *A Theoretical Framework International Education Studies, Vol. 8 (No. 3)*, 66–76.
9. National Association for the Education of Young Children (2019). Early Learning Program Accreditation Standards and Assessment Items.
10. National Research Council. (2010). Preparing Teachers: Building Evidence for Sound Policy. *Committee on the Study of Teacher Preparation Programs in the United States, Center for Education*. Division of Behavioral and Social Sciences and Education. Washington, DC: The National Academy Press.
11. Rosenfeld, M., Rosenfeld, Sh. (2004). Developing Teacher Sensitivity to Individual Learning Differences. *Educational Psychology, 24(4)*, 465–486.
12. Tirri, K. (2019). Ethical sensitivity in teaching and teacher education. *Encyclopedia of Teacher Education*. URL: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/330367/ETHICAL_SENSITIVITY_FINAL.pdf?sequence=1
13. Vinovskis, M. A. Early Childhood Education: Then and Now. URL: <https://www.jstor.org/stable/pdf/20027154.pdf>
14. White, D. W. (2014). What Is STEM Education and Why Is It Important? *Florida Association of Teacher Educators Journal, Vol. 1, No. 14*, 1–9.
15. 120 years of American Education: A Statistical Portrait. URL: <https://nces.ed.gov/pubs93/93442.pdf>